

Sygn. akt X Ga 122/14

POSTANOWIENIE

Dnia 13 czerwca 2014 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach, X Wydział Gospodarczy

w składzie

Przewodniczący Sędzia SO Leszek Guza

Sędzia SO Iwona Wańczura

Sędzia SO Małgorzata Korfanty – spr.

Protokolant *Aleksandra Ciesińska*

po rozpoznaniu w dniu **13 czerwca 2014 roku** w Gliwicach

na rozprawie

sprawy z wniosku: *(...) Sp. z o.o. w likwidacji w G.*

o wykreślenie

na skutek apelacji wniesionej przez wnioskodawcę

na postanowienie Sądu Rejonowego w Gliwicach

z dnia 11 lutego 2014 roku

sygn. akt GL. X Ns. – Rej. KRS 1983/14/764

postanawia:

uchylić zaskarżone postanowienie i sprawę przekazać do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Gliwicach.

SSO Małgorzata Korfanty SSO Leszek Guza SSO Iwona Wańczura

Sygn. akt X Ga 122/14

UZASADNIENIE

Mocą postanowienia z dnia 11 lutego 2014 r. w sprawie GL X Ns.- Rej. KRS 1983/14/764 ,nr KRS 204034 , Sąd Rejonowy w Gliwicach w sprawie z wniosku (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w (...) z siedzibą w G. o wykreślenie podmiotu z rejestru, rozpoznając sprawę

ze skargi wnioskodawcy na postanowienie referendarza sądowego z dnia 20.12.2013 r., sygn. akt GL X Ns.- Rej. KRS 18264/13/317, oddalił wniosek o wykreślenie i stwierdził, że koszty postępowania ponosi wnioskodawca.

W uzasadnieniu Sąd podał ,iż w dniu (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w (...) w G. złożyła wniosek o wykreślenie z rejestru przedsiębiorców. Postanowieniem z dnia 20 grudnia 2013 r., sygn. akt Gl. X. Ns.-Rej. KRS 18264/13/317, referendarz sądowy oddalił wniosek i stwierdził, że koszty postępowania ponosi wnioskodawca.

W uzasadnieniu wskazał, że Spółka jest stroną postępowania sądowego przed Naczelnym Sądem Administracyjnym w Warszawie, wywołanego skargą kasacyjną od wyroku Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego we Wrocławiu z dnia 12.07.2012 r. W razie wydania dla niej korzystnego rozstrzygnięcia może uzyskać określone korzyści (prawa), a to oznacza, że w dalszym ciągu istnieje, choćby potencjalnie, możliwość nabycia przez spółkę aktywów, które mogłyby służyć do zaspokojenia niepokrytych zobowiązań w kwocie 2.376.697,28 zł. Dopiero po stwierdzeniu, iż spółka nie jest uczestnikiem jakiegokolwiek postępowania sądowego, administracyjnego lub egzekucyjnego, możliwe będzie rozważenie zasadności żądania wykreślenia spółki z rejestru. Nadto wskazał referendarz sądowy, że możliwe jest wykreślenie spółki z rejestru przedsiębiorców, która nie posiada wystarczającego majątku na zaspokojenie istniejących zobowiązań, jeżeli wcześniej Sąd upadłościowy prawomocnie orzekł na podstawie art. 13 ust. 1 prawa upadłościowego i naprawczego, majątek dłużnika oczywiście nie wystarcza nawet na zaspokojenie kosztów postępowania.

W dniu 15 stycznia 2014 r. wnioskodawca reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika złożył skargę na powyższe postanowienie zaskarżając je w całości. W wyniku złożenia skargi W myśl przepisów art. 39822 § 2 i 3 kpc w zw. z art. 13 § 2 kpc i art. 7 ustawy z dnia 20 sierpnia 1997 roku o Krajowym Rejestrze Sądowym (Dz. U. z 2007r. Nr 168, poz. 1186 j.t. ze zm.) wobec wniesienia skargi postanowienie referendarza sądowego z dnia 20 grudnia 2013 r., sygn. akt Gl. X. Ns.-Rej. KRS 18264/13/317, straciło moc i Sąd Rejonowy rozpoznał sprawę jako Sąd pierwszej instancji.

Sąd przyjął, iż na mocy art. 23 ust. 1 ustawy o KRS sąd rejestrowy ma obowiązek zbadać, czy dołączone do wniosku dokumenty są zgodne pod względem formy i treści z przepisami prawa.

Do wniosku wnioskodawca załączył m.in. sprawozdanie finansowe za okres od 01.01.2012 r. do 31.12.2012 r. (wprowadzenie do sprawozdania, informacja dodatkowa, bilans, rachunek zysków i strat, sprawozdanie likwidatora z czynności), sprawozdanie likwidacyjne (bilans, rachunek zysków i strat) za okres od 01.01.2013 r. do 29.06.2013 r. na dzień poprzedzający podział majątku Spółki między wspólników zgodnie z art. 288 § 1 ksh i sprawozdanie likwidacyjne od 01.01.2013 r. do 15.07.2013 r. (wprowadzenie do sprawozdania, informacja dodatkowa, bilans, rachunek zysków i strat, sprawozdanie likwidatora z czynności) sporządzone na dzień zakończenia działalności jednostki, o którym mowa w art. 12 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz.U.09.152.1223 j.t. ze zm.) wraz z protokołami Zgromadzeń Wspólników Spółki z dnia 21.06.2013 r. i z dnia 02.09.2013 r. z uchwałami o zatwierdzeniu tych sprawozdań. Z podjętych w dniu 02.09.2013 r. uchwał wynika, że likwidatorowi udzielono absolutorium z wykonania obowiązków, jak również, że ogłoszono sprawozdanie likwidacyjne w siedzibie Spółki i przekazano księgi i dokumenty Spółki na przechowanie oraz że postępowanie likwidacyjne Spółki zostało zakończone.

Wnioskodawca przedłożył nadto dowód ogłoszenia w MSiG o otwarciu likwidacji i wezwaniu wierzycieli do zgłaszania wierzytelności oraz dwa oświadczenia likwidatora z dnia 06.11.2013 r. dotyczące postępowań toczących się z udziałem Spółki i wypełnienia zobowiązań Spółki. Z bilansu dołączonego do sprawozdania likwidacyjnego sporządzonego na dzień 15.07.2013 r. wynika, że kapitał własny Spółki wykazuje wartość ujemną w kwocie - 2.377.603,70 zł (odpowiadający wartości niezaspokojonych zobowiązań Spółki).

Z oświadczeń likwidatora z dnia 06.11.2013 r. wynika, że Spółka nie składała do sądu wniosku o ogłoszenie upadłości, oraz że Spółka jest stroną postępowania przed Naczelnym Sądem Administracyjnym w Warszawie, wywołanego skargą kasacyjną od wyroku Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego we Wrocławiu z dnia 12.07.2012 r. dotyczącego zasadności decyzji Prezydenta Miasta W. z dnia 24 sierpnia 2011 r. o wysokości zobowiązań w podatku od nieruchomości za rok 2010.

Przyjmując, iż zgodnie z art. 282 § 1 ksh: „Likwidatorzy powinni zakończyć interesy bieżące spółki, ściągnąć wierzytelności, wypełnić zobowiązania i upłynnić majątek spółki (czynności likwidacyjne) zakończenie interesów bieżących spółki oznacza m.in. dopełnienie wszelkich obowiązków ciążących na spółce z mocy prawa. W ocenie Sądu Rejestrowego warunkiem wykreślenia likwidowanej spółki z rejestru jest zaspokojenie lub zabezpieczenie ale w razie wystąpienia salda ujemnego, zdaniem Sądu merita, zamknięcie likwidacji jest niemożliwe i z prawnego punktu widzenia niedopuszczalne. W ocenie Sądu Rejestrowego o ile majątek likwidowanej spółki nie wystarcza na zaspokojenie długów, to normalną drogą postępowania nie jest jej likwidacja, lecz postępowanie upadłościowe gdyż

stosownie bowiem do art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. Prawo upadłościowe i naprawcze (Dz.U.2012.1112 j.t. ze zm.): „Dłużnik jest obowiązany, nie później niż w terminie dwóch tygodni od dnia, w którym wystąpiła podstawa do ogłoszenia upadłości, zgłosić w sądzie wniosek o ogłoszenie upadłości”. Wnioskodawca, w ocenie Sądu, nie dopełnił wszystkich czynności likwidacyjnych określonych w art. 282 § 1 ksh. Z bilansu sporządzonego na dzień 15.07.2013 r. wynikają niespłacone zobowiązania Spółki w kwocie - 2.377.603,70 zł, a z oświadczenia likwidatora z dnia 06.11.2013 r. wynika że Spółka jest stroną postępowania przed Naczelnym Sądem Administracyjnym w Warszawie. Wnioskodawca reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika wskazał w skardze, że należność podatkowa (należność publicznoprawna) wobec Spółki w związku z tym postępowaniem została już wyegzekwowana, ale nie przedłożył żadnej decyzji sądu świadczącej o zakończeniu tego postępowania, jak chociażby postanowienia o jego umorzeniu jako bezprzedmiotowego.

Na tej podstawie Sąd stwierdził, że postępowanie likwidacyjne nie zostało definitywnie zakończone i dopiero po wykazaniu, iż Spółka nie jest uczestnikiem jakiegokolwiek postępowania sądowego, administracyjnego lub egzekucyjnego, możliwe będzie rozważenie zasadności żądania wykreślenia Spółki z rejestru. Nadto z oświadczenia likwidatora z dnia 06.11.2013 r. wynika, że osoby reprezentujące Spółkę mimo spoczywającego na nich obowiązku wynikającego z art. 21 ust. 1 ustawy Prawo upadłościowe i naprawcze nie zgłosiły do sądu wniosku o ogłoszenie upadłości Spółki. Podstawą orzeczenia stanowił art. 23 ust. 1 ustawy z dnia 20 sierpnia 1997 roku o Krajowym Rejestrze Sądowym (Dz. U. z 2007r. Nr 168, poz. 1186 j.t. ze zm.) oraz 694.8 § 1 kpc w zakresie kosztów.

Od postanowienia Sądu Rejestrowego wnioskodawca złożył apelację i zarzucając Sądowi:

-błąd w ustaleniach faktycznych polegający na przyjęciu, że nie zostało zakończone postępowanie likwidacyjne dotyczące Spółki, a interesy Spółki nie zostały definitywnie zakończone,

- obrazę przepisów prawa materialnego, tj. art. 272, art. 282 § 1 i art. 288 § 1 ksh poprzez ich błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie skutkujące przyjęciem, że nie jest możliwe wykreślenie z KRS spółki, która nie posiada wystarczającego majątku na zaspokojenie istniejących zobowiązań, jeżeli wcześniej sąd upadłościowy nie orzekł prawomocnie, że majątek dłużnika nie wystarcza na zaspokojenie kosztów postępowania, postępowanie likwidacyjne Spółki nie zostało definitywnie zakończone z uwagi, na to że Spółka jest stroną postępowania sądowo – administracyjnego,

- naruszenie przepisów postępowania mające wpływ na treść wydanego rozstrzygnięcia poprzez nieuwzględnienie całokształtu materiału dowodowego oraz wydanie zaskarżonego postanowienia z pominięciem okoliczności i dowodów istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy, przez błędne przyjęcie, że brak istniejącego majątku Spółki na zaspokojenie wierzycieli może zostać wykazany wyłącznie w sytuacji, jeżeli wcześniej sąd upadłościowy orzekł prawomocnie, że majątek dłużnika nie wystarcza nawet na zaspokojenie kosztów postępowania,

-naruszenie przepisu art. 233 § 1 kpc w zw. art. 13 § 2 kpc poprzez błędną arbitralną ocenę dowodów, wyprowadzenie z materiału dowodowego wniosków logicznie niepoprawnych i niezgodnych z zasadami doświadczenia życiowego polegające na bezpodstawnym przyjęciu, iż nie zostały zakończone definitywnie bieżące interesy Spółki, wniósł o zmianę zaskarżonego postanowienia poprzez wydanie postanowienia o wykreśleniu spółki (...) sp. z o.o w likwidacji z siedzibą w G. z rejestru KRS bądź uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

W uzasadnieniu wskazał dokładnie jak w uprzednio złożonej skardze na orzeczenie referendarza, że likwidator Spółki wypełnił wszystkie obowiązki wskazane w art. 282 ksh, zaś przyjęte przez sąd wnioski pozostają w sprzeczności z jednolitą linią orzecniczą wyrażoną przez Sąd Najwyższy, która generalnie przyjmuje, iż brak jakichkolwiek składników majątkowych spółki z o.o. stwierdzony sprawozdaniem likwidacyjnym uzasadnia żądanie wykreślenia jej z rejestru, także wtedy, gdy nie zostały spełnione obciążające ją zobowiązania, tak aby w obrocie gospodarczym nie utrzymywały się tzw. „martwe” podmioty gospodarcze. Zdaniem skarżącego nie jest przy tym konieczne wcześniejsze orzeczenie sądu upadłościowego w trybie art. 13 ust. 1 prawa upadłościowego i naprawczego, że majątek dłużnika nie wystarcza na zaspokojenie kosztów postępowania. Wskazał nadto skarżący, że wykładnia przepisów prawa

odnoszących się do postępowania likwidacyjnego, a w szczególności art. 282 ksh i art. 288 ksh prowadzi do wniosku, że wykreślenie spółki z o.o. z KRS przed prawomocnym rozstrzygnięciem toczących się z jej udziałem postępowań sądowych nie napotyka na żadną prawną przeszkodę. Podkreślił przy tym, że wszelkie toczące się wobec Spółki postępowania administracyjne zostały ostatecznie zakończone a należności publicznoprawne zostały w całości wyegzekwowane. Zdaniem skarżącego toczące się przed NSA postępowanie sądowo-administracyjne nie stanowi przeszkody dla zakończenia likwidacji Spółki i jej wykreślenia z KRS, tym bardziej, że należność podatkowa wobec Spółki została już wyegzekwowana.

Sąd ustalił i zważył, co następuje:

Apelacja jest uzasadniona pomimo braku wnioskowanego dowodu z pisma o cofnięciu skargi kasacyjnej.

Zważyć należy, iż toczące się postępowanie w ramach skargi kasacyjnej dotyczy prawomocnego orzeczenia – wyroku WSA we Wrocławiu z dnia 12 lipca 2012r. (I SA/Wr 508/12) i jako ekstraordynaryjne pozostaje bez wpływu na obecny stan faktyczny prawny związany z przedmiotową sprawą.

Zasadniczym argumentem apelacyjnym jest zarzut obrazy przez Sąd Rejestrowy przepisów prawa materialnego, tj. art. 272, art. 282 § 1 i art. 288 § 1 ksh poprzez ich błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie skutkujące przyjęciem, że nie jest możliwe wykreślenie z KRS spółki, która nie posiada wystarczającego majątku na zaspokojenie istniejących zobowiązań, jeżeli wcześniej sąd upadłościowy nie orzekł prawomocnie, że majątek dłużnika nie wystarcza na zaspokojenie kosztów postępowania, postępowanie likwidacyjne Spółki nie zostało definitywnie zakończone z uwagi na prowadzone postępowanie kasacyjne.

Zważyć należy, iż ustawodawca w przepisie art. 282 § 1 ksh wskazuje wprost, iż likwidatorzy powinni zakończyć interesy bieżące spółki, ściągnąć wierzytelności, wypełnić zobowiązania i upłynnić majątek spółki (czynności likwidacyjne) z kolei stosownie do art. 288 § 1 ksh: „Po zatwierdzeniu przez zgromadzenie wspólników sprawozdania finansowego na dzień poprzedzający podział między wspólników majątku pozostałego po zaspokojeniu lub zabezpieczeniu wierzycieli (sprawozdanie likwidacyjne) i po zakończeniu likwidacji, likwidatorzy powinni ogłosić w siedzibie spółki to sprawozdanie i złożyć je sądowi rejestrowemu, z jednoczesnym zgłoszeniem wniosku o wykreślenie spółki z rejestru.” W ocenie Sądu Rejestrowego warunkiem wykreślenia likwidowanej spółki z rejestru jest zaspokojenie lub zabezpieczenie wierzycieli a w toku likwidacji aktywa muszą być co najmniej równe pasywowi, a wierzyciele muszą mieć zagwarantowane zaspokojenie wierzytelności.

Wskazać należy, iż w całym systemie prawa cywilnego nie można odnaleźć dodatkowych warunków jakim ma być oddana procedura likwidacyjna spółki z o.o. Nie można z pewnością uzależniać procedury zmierzającej do wykreślenia podmiotu w likwidacji z rejestru KRS od uprzednio wszczętej procedury przewidzianej w prawie upadłościowym i naprawczym. Są to bowiem dwie różne i niezależne od siebie procedury zmierzające do przewidzianego prawem zakończenia bytu prawnego podmiotu. Jeżeli dodatkowo z dokumentacji księgowej wynika, iż w spółce brak środków to wszczynanie dodatkowo procedury upadłościowej byłoby niczym nie uzasadnionym mnożeniem postępowań, których wynik na chwilę składania samego wniosku jest oczywisty.

Czym innym pozostaje zakres obowiązków samego likwidatora oraz jego odpowiedzialność wynikająca z odpowiedniego stosowania przepisów o zarządzie spółki.

Rzeczą zasadniczą w sprawie pozostaje okoliczność, iż do wniosku o wykreślenie wnioskodawca załączył m.in. sprawozdanie finansowe za okres od 01.01.2012 r. do 31.12.2012 r. (wprowadzenie do sprawozdania, informacja dodatkowa, bilans, rachunek zysków i strat, sprawozdanie likwidatora z czynności), sprawozdanie likwidacyjne (bilans, rachunek zysków i strat) za okres od 01.01.2013 r. do 29.06.2013 r. na dzień poprzedzający podział majątku Spółki między wspólników zgodnie z art. 288 § 1 ksh i sprawozdanie likwidacyjne od 01.01.2013 r. do 15.07.2013 r. (wprowadzenie do sprawozdania, informacja dodatkowa, bilans, rachunek zysków i strat, sprawozdanie likwidatora z czynności) sporządzone na dzień zakończenia działalności jednostki, o którym mowa w art. 12 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz.U.09.152.1223 j.t. ze zm.) wraz z protokołami Zgromadzeń Wspólników

Spółki z dnia 21.06.2013 r. i z dnia 02.09.2013 r. z uchwałami o zatwierdzeniu tych sprawozdań. Z podjętych w dniu 02.09.2013 r. uchwał wynika, że likwidatorowi udzielono absolutorium z wykonania obowiązków, że ogłoszono sprawozdanie likwidacyjne w siedzibie Spółki i przekazano księgi i dokumenty Spółki na przechowanie oraz że postępowanie likwidacyjne Spółki zostało zakończone. Wnioskodawca przedłożył nadto dowód ogłoszenia w MSiG o otwarciu likwidacji i wezwaniu wierzycieli do zgłaszania wierzytelności oraz dwa oświadczenia likwidatora z dnia 06.11.2013 r. dotyczące postępowań toczących się z udziałem Spółki i wypełnienia zobowiązań Spółki. Z bilansu dołączonego do sprawozdania likwidacyjnego sporządzonego na dzień 15.07.2013 r. wynika, że kapitał własny Spółki wykazuje wartość ujemną w kwocie - 2.377.603,70 zł.

Sąd Najwyższy stwierdza wprost, że likwidacja jest ukończona wówczas

gdy w majątku spółki nie ma już żadnych składników majątkowych i

okoliczność ta zostanie stwierdzona sprawozdaniem likwidacyjnym.

W konsekwencji możliwe jest wykreślenie spółki z ograniczoną

odpowiedzialnością z rejestru handlowego także wtedy, jeżeli nie ma ona

majątku pozwalającego na wypełnienie w toku postępowania likwidacyjnego

wszystkich jej zobowiązań i pozostaną one niezaspokojone. Dalej Sąd ten stwierdza, iż przepis art. 282 k.s.h. nie określa warunków, jakie muszą być

spełnione, dla uznania likwidacji za zakończoną w rozumieniu art. 288 k.s.h. Art. 282 wymienia jedynie czynności jakie powinien wykonać likwidator,

natomiast ich wykonanie umożliwia dopiero podział majątku spółki zgodnie z

art. 286 k.s.h.. Skoro likwidacja jest ukończona wówczas, gdy w majątku spółki

nie ma już żadnych składników majątkowych i okoliczność ta została

stwierdzona sprawozdaniem likwidacyjnym to przyjęcie odmiennego

stanowiska oznaczałoby utrzymywanie na rynku "martwego" podmiotu

gospodarczego.

Cytowane orzeczenie jednoznacznie naprowadza, że nie zasługuje na aprobatę pogląd, że wykreślenie Spółki z rejestru prowadziłoby do zwolnienia jej z zobowiązań, bez potrzeby zaspokojenia wierzycieli. Gdyby zaspokojenie wierzycieli traktować jako warunek zakończenia likwidacji, a tym samym negatywną przesłankę wykreślenia Spółki z rejestru, to oznaczałoby to utrzymywanie jej bytu, mimo całkowitej utraty zdolności uczestniczenia w działalności gospodarczej przy jednoczesnym braku jakichkolwiek perspektyw co do możliwości wywiązania się z zobowiązań. W samym istnieniu spółki nie można upatrywać możliwości zaspokojenia wierzycieli – powoływane przez wnioskodawcę orzeczenie SN z dnia 20.09.2007r., II CSK 240/07. Co więcej ze stanowiskiem Sądu Najwyższego wprost koresponduje wcześniej podjęta przez ten Sąd uchwała z dnia 24 stycznia 2007r. III CZP 143/06, która wprost miałaby zastosowanie gdyby wynik ewentualnego postępowania likwidacyjnego doprowadził do przysporzenia majątkowego. Jeżeli bowiem po wykreśleniu z rejestru spółki z ograniczoną odpowiedzialnością okaże się, że pozostała po niej część majątku nieobjęta likwidacją, dopuszczalne jest ustanowienie likwidatora w celu dokończenia likwidacji. Stąd przyjąć należy, iż istnieją ustawowe przesłanki do wykreślenia podmiotu z rejestru co przy ponownej analizie sprawy Sąd Rejestrowy przyjmie jako wskazanie Sądu Odwoławczego.

Mając powyższe na uwadze zarzuty apelacji okazały się trafne i na mocy art.6947 kpc w zw. z art.386 par. 4 kpc w zw. z art. 13 kpc orzeczono jak w sentencji

SSO Iwona Wańczura SSO Leszek Guza SSO Małgorzata Korfanty